

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Hälsoutveckling
Nina Mautner Granath

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-01-08

HSN 2024-0832

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande gällande betänkandet Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66)

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har av Socialdepartementet givits möjlighet att yttra sig över innehållet i betänkandet Livsviktigt lärande - fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66). Detta tjänsteutlåtande utgör regionens remissvar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Betänkandet *Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid* (SOU 2024:66)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriutskottet

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar tjänsteutlåtande över betänkande Livsviktigt lärande- fler vägar till kunskap för att förebygga suicid (SOU 2024:66) som nämndens yttrande och överlämnar det till Socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Socialdepartementet har remitterat betänkandet *Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid* (SOU 2024:66) till Region Stockholm för yttrande.

Utredning tillsattes med syftet att skapa bättre förutsättningar för ett effektivt och ändamålsenligt suicidpreventivt arbete.

Av regeringens direktiv framgår att det bör införas någon form av analys för att samhällets aktörer ska lära mer av suicid, och upptäcka eventuella brister i samhällets skyddsnät. Utredningen konstaterar att det är ovanligt att det görs utredningar efter suicid i samhället generellt. Cirka 10 procent av de suicid som inträffar i Sverige blir utredda inom hälso- och sjukvården, i enlighet med den så kallade lex Maria-lagstiftningen. Vissa verksamheter är överrepresenterade, framför allt psykiatrisk verksamhet. Utredningarna involverar sällan flera verksamheter eller samhällsaktörer, utan avgränsas ofta till hur en enskild verksamhet har följt befintliga rutiner. Det innebär att ett visst lärande kan göras utifrån en del inträffade suicid, dock inom områden där ganska mycket redan är känt. De lärdomar som ändå dras av utredningarna har ofta svårt att nå ut utanför den berörda verksamheten. Den övergripande bedömningen är därför att det finns behov av ett bredare lärande efter suicid där fler samhällsaktörer bidrar till att öka förståelsen för vad som kan göras för att förebygga och förhindra suicid. Det handlar om såväl aktörer på regional nivå som primärvård eller somatisk specialistvård, aktörer på kommunal nivå som socialtjänsten och skolan, som om statliga myndigheter som exempelvis Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Migrationsverket, Statens institutionsstyrelse och Försäkringskassan.

För att utveckla det suicidpreventiva lärandet i samhället lämnar utredningen tre övergripande förslag.

- En nationell utredningsfunktion som ska bidra till samhällets lärande om suicid inrättas vid Folkhälsomyndigheten.
- Bättre förutsättningar för lex Maria- och lex Sarah-utredningar skapas genom större möjligheter att utbyta information samt kunskapshöjande uppdrag till Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO). För att bidra till förhöjt lärande efter suicid och suicidförsök får IVO i uppdrag att genomföra en särskild tillsynsinsats.
- En statlig satsning genomförs för att stimulera arbetet med suicidpreventiva analyser i lokal samverkan.

Överväganden

Region Stockholm har tagit del av betänkandet och instämmer i behovet av ökat lärande för att förebygga suicid. Region Stockholm tycker att förslaget i huvudsak ligger i linje med regionens strategi för suicidprevention. Region Stockholm har, genom uppdrag inom hälso- och sjukvård, regional

utveckling, kultur och kollektivtrafik, en ytterst viktig roll i arbetet med suicidpreventionen såväl gentemot invånarna som de egna medarbetarna. Strategin pekar ut riktningen för ett brett suicidpreventivt arbete och den tydliggör även Region Stockholms önskan om samverkan.

8 Fler vägar till kunskap för att förebygga suicid

Region Stockholm anser att nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP) även fortsättningsvis bör utgöra ett nationellt stöd och Region Stockholm föreslår därför en tydligare skrivning om att NASP får uppdrag i den föreslagna nationella funktionen eftersom de redan har kunskapen som krävs. Även uppdraget om kunskapsspridning bör ske i samverkan med NASP.

9.4.2 Förslaget om uppgiftsskyldighet för regioner

För att underlätta uppgiftsskyldigheten och den ökade informationsdelningen som föreslås i utredningen kan det komma att krävas en teknisk utvärdering om regionen har den teknik som kan inkludera de specifika uppgifter och sekretesshantering som betänkandet föreslår för suicid. Region Stockholm kommer behöva utreda behov av både teknisk och administrativ anpassning, så som riktlinjer för att säkerställa att personal har tydliga instruktioner kring de nya sekretessbrytande bestämmelserna och uppgiftsskyldigheten, utvecklingsbehov i vårdgivarnas journalsystem samt säker datadelning mellan myndigheter.

9.5.2 Kostnader för regioner

Region Stockholm anser att kostnadsberäkningen i förslaget för regioner bör ta hänsyn till andel suicid i varje region, och regionens komplexitet i termer av andel olika vårdgivare.

Ekonomiska konsekvenser

Om förslagen i betänkandet genomförs behöver regionen utreda behov av både tekniska och administrativa anpassningar såsom till exempel utvecklingsbehov i vårdgivarnas journalsystem samt säker datadelning mellan myndigheter. De ekonomiska konsekvenserna av de eventuella anpassningarna går ej att bedöma i nuläget.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms vara positivt för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget bedöms vara positivt för jämlik och jämställt vård.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms inte ge några miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Om förslagen i betänkandet genomförs behöver regionen utreda behov av administrativa anpassningar såsom till exempel riktlinjer för att säkerställa att personal har tydliga instruktioner kring de nya sekretessbrytande bestämmelserna och uppgiftsskyldigheten samt utvecklingsbehov i vårdgivarnas journalsystem. De administrativa konsekvenserna av de eventuella anpassningarna går ej att bedöma i nuläget.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Anders Ahlsson, 2025-01-08